

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για την πρόταση νόμου «Ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμος του 2005» και για το νομοσχέδιο «Ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμος του 2014»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος	Αθηνά Κυριακίδου
Στέλλα Κυριακίδου	Γεώργιος Προκοπίου
Νίκος Νουρής	Ρούλα Μαυρονικόλα
Στέλλα Μισιαούλη Δημητρίου	Μη μέλη της επιτροπής:
Αδάμος Αδάμου	Σωτήρης Σαμψών
Ειρήνη Χαραλαμπίδου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε μεγάλο αριθμό συνεδριών της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 6^{ης} Μαρτίου 2014 και 26^{ης} Μαρτίου 2015. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η Επίτροπος Διοικήσεως, η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, εκπρόσωποι της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου (ΠΙΣ), της Εταιρείας Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Ανθρώπινης Αναπαραγωγής και της Ένωσης Κλινικών Εμβρυολόγων Κύπρου. Το Συμβούλιο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Κύπρου, ο Σύνδεσμος Διευθυντών Κλινικών Εργαστηρίων και ο Σύνδεσμος Υπογόνιμων Ζευγαριών, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η θέσπιση νομικού πλαισίου που να διέπει την αδειοδότηση και τη λειτουργία Μονάδων Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΜΙΥΑ), την εφαρμογή από αυτές μεθόδων ιατρικώς

υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (ΙΥΑ) και τη δυνατότητα χρησιμοποίησης υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις της παρένθετης μητρότητας.

Στόχος του νομοσχεδίου είναι η υποβοήθηση υπογόνιμων ζευγαριών στην απόκτηση τέκνων με βάση τα εκάστοτε σε ισχύ επιστημονικά δεδομένα της ιατρικής και της βιολογίας, με σεβασμό στις αρχές της βιοηθικής και λαμβανομένου πάντοτε υπόψη του συμφέροντος του παιδιού που θα γεννηθεί μέσω της εφαρμογής μεθόδων ΙΥΑ.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή στις 13 Οκτωβρίου 2005 από το βουλευτή της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Σωτήρη Σαμψών, είναι η ρύθμιση της λειτουργίας ΜΙΥΑ, της εφαρμογής από αυτές μεθόδων ΙΥΑ και της χρησιμοποίησης της παρένθετης μητρότητας υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η πρόταση νόμου, η οποία προηγήθηκε κατά πολύ της κατάθεσης του υπό εξέταση νομοσχεδίου, συζητήθηκε σε μεγάλο αριθμό συνεδριών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 8^{ης} Μαρτίου 2007 και 7^{ης} Οκτωβρίου 2010. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας είχαν ζητήσει από την επιτροπή την αναστολή της περαιτέρω συζήτησης της πρότασης νόμου, δεδομένου ότι το υπουργείο μελετούσε τη νομοθετική ρύθμιση των θεμάτων της ΙΥΑ και διεξήγαγε διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Ταυτόχρονα, οι ίδιοι εκπρόσωποι είχαν αναλάβει τη δέσμευση για την ετοιμασία σχετικού νομοσχεδίου και την προώθησή του στη Βουλή το συντομότερο δυνατό.

Παρά τις συνεχείς και έντονες παραινήσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για επίσπευση της ετοιμασίας του νομοσχεδίου, μόλις την 1^η Μαρτίου 2012 κατατέθηκε στη Βουλή το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Ανθρώπινης Αναπαραγωγής Νόμος του 2012», το οποίο επίσης

συζητήθηκε σε μεγάλο αριθμό συνεδριών της επιτροπής στο διάστημα μεταξύ 24^{ης} Μαΐου 2012 και 30^{ης} Οκτωβρίου 2013. Στην πορεία της μελέτης του εν λόγω νομοσχεδίου διαφάνηκε η ύπαρξη κενών στο κείμενό του, καθώς και σοβαρών ενστάσεων των ενδιαφερόμενων μερών για αρκετές από τις πρόνοιές του για τις οποίες απαιτούνταν περαιτέρω διάλογος μεταξύ των ενδιαφερομένων. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Υγείας έκρινε σκόπιμη την απόσυρση του εκκρεμούντος νομοσχεδίου, λόγω των εκτεταμένων τροποποιήσεων που έπρεπε να επέλθουν στο κείμενό του, και στη συνέχεια, αφού διεξήγαγε εξαντλητικό διάλογο με τους εμπλεκόμενους, ετοίμασε το παρόν νομοσχέδιο, το οποίο έτυχε της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου και κατατέθηκε στη Βουλή στις 13 Φεβρουαρίου 2014.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας επισήμαναν ότι κατά την ετοιμασία του νομοσχεδίου λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών και ανέφεραν ειδικότερα ότι, παρ' όλο που για αρκετά ζητήματα υπήρξε σύγκλιση απόψεων, που ενσωματώθηκαν στο κείμενο του νομοσχεδίου, για άλλα θέματα οι απόψεις ήταν εκ διαμέτρου αντίθετες, με αποτέλεσμα γι' αυτά τα θέματα το υπουργείο να προκρίνει την υιοθέτηση εκείνων των ρυθμίσεων που συνάδουν με το κυπριακό νομικό σύστημα και τις επικρατούσες κοινωνικές αντιλήψεις γύρω από τα θέματα αυτά. Περαιτέρω, οι ίδιοι επισήμαναν ότι για την ετοιμασία του νομοσχεδίου το υπουργείο και η Νομική Υπηρεσία μελέτησαν τις σχετικές νομοθεσίες άλλων κρατών και υιοθέτησαν στοιχεία κυρίως από τις νομοθεσίες της Ελλάδας και του Καναδά.

Ειδικότερα το νομοσχέδιο όπως αυτό κατατέθηκε από την εκτελεστική εξουσία προβλέπει ανάμεσα σε άλλα τα ακόλουθα:

1. Την ερμηνεία του όρου “ζευγάρι”, έτσι ώστε να καλύπτει άνδρα και γυναίκα σε κατά νόμο συζυγική σχέση. Συνεπώς, το νομοσχέδιο όπως αυτό κατατέθηκε

από την εκτελεστική εξουσία επιτρέπει την εφαρμογή μεθόδων ΙΥΑ μόνο σε παντρεμένο ζευγάρι.

2. Την ερμηνεία του όρου “γαμέτες”, έτσι ώστε να περιλαμβάνει το σπερματοζωάριο του άνδρα και το ωάριο της γυναίκας και την ερμηνεία του όρου “έξωσωματική γονιμοποίηση και μεταφορά εμβρύων”, που σημαίνει την εκτός του σώματος της γυναίκας γονιμοποίηση ωαρίων και τη μεταφορά ενός ή περισσότερων εμβρύων στην ενδομήτρια κοιλότητα της ίδιας ή άλλης γυναίκας.
3. Την ίδρυση ενδεκαμελούς Συμβουλίου Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, το οποίο απαρτίζεται από επιστήμονες εγνωσμένου κύρους και με εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο της ανθρώπινης αναπαραγωγής και της εμβρυολογίας. Στις αρμοδιότητες του συμβουλίου μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται:
 - α. ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου και οποιωνδήποτε κανονισμών εκδίδονται δυνάμει αυτού,
 - β. η έκδοση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών που αφορούν τις ΜΙΥΑ και η διασφάλιση της ύπαρξης σε αυτές της κατάλληλης τεχνογνωσίας και υποδομής,
 - γ. η έκδοση πρωτοκόλλων που στοχεύουν στην προώθηση της ορθής πρακτικής στον τομέα της ΙΥΑ, καθώς και ενημερωτικών εντύπων για την κατάλληλη ενημέρωση του κοινού αναφορικά με τα προβλήματα υπογονιμότητας και τις εναλλακτικές μεθόδους τεκνοποίησης μέσω ΙΥΑ,
 - δ. η παρακολούθηση των επιστημονικών εξελίξεων στον τομέα της ΙΥΑ,
 - ε. ο καθορισμός σε πρωτόκολλο του μέγιστου αριθμού των κύκλων θεραπείας στους οποίους μπορεί να υποβληθεί το ίδιο άτομο,
 - στ. η επιβολή διοικητικών προστίμων σε πρόσωπα ή ΜΙΥΑ που παραβιάζουν

τις διατάξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας.

Το Συμβούλιο Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής οφείλει να τηρεί διάφορα αρχεία και μητρώα, όπως το μητρώο αδειών λειτουργίας ΜΙΥΑ, το αρχείο των αποτελεσμάτων της εφαρμογής των μεθόδων της ΙΥΑ και το απόρρητο αρχείο με τα στοιχεία ταυτοποίησης των δοτών και των ιατρικών τους στοιχείων.

Σημειώνεται ότι το συμβούλιο ρυθμίζει τα θέματα της εσωτερικής του λειτουργίας με εσωτερικούς κανονισμούς και υποβάλλει στον Υπουργό Υγείας έκθεση για τις δραστηριότητές του κάθε έτος.

4. Τη λειτουργία των ΜΙΥΑ μόνο κατόπιν εξασφάλισης σχετικής άδειας του συμβουλίου και αφού καταβάλουν το καθορισμένο από το συμβούλιο τέλος. Κάθε ΜΙΥΑ διαθέτει την καθοριζόμενη στο νομοσχέδιο ελάχιστη κατάλληλη στελέχωση.
5. Τις γενικές αρχές που διέπουν την ΙΥΑ, όπως η απαίτηση κάθε ιατρική πράξη που αποβλέπει στην υποβοήθηση της αναπαραγωγής να διενεργείται με την έγγραφη συγκατάθεση του ζευγαριού που επιθυμεί να αποκτήσει τέκνο και αφού το ζευγάρι τύχει ενημέρωσης για τις μεθόδους, την ενδεχόμενη επιτυχία και τους πιθανούς κινδύνους από την εφαρμογή των τεχνικών αυτών, καθώς και για το ενδεχόμενο δημιουργίας πλεονασμάτων εμβρύων και τους πιθανούς τρόπους διαχείρισής τους. Σημειώνεται ότι το ζευγάρι διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει γραπτώς από τη ΜΙΥΑ όπως κατά την εφαρμογή της θεραπείας μη δημιουργηθούν πλεονάσματα εμβρύων, αφού προηγηθεί ενημέρωσή του ότι από τη μη δημιουργία πλεονασμάτων υφίστανται μειωμένες πιθανότητες επίτευξης του επιδιωκόμενου αποτελέσματος.
6. Οι μέθοδοι της ΙΥΑ περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την τεχνητή σπερματέγχυση

και την εξωσωματική γονιμοποίηση και μεταφορά εμβρύων, καθώς και τεχνικές συναφείς προς τις μεθόδους αυτές, όπως είναι η ενδοσαλπινγική μεταφορά γαμετών ή ζυγωτών, η ενδοωαριακή εισαγωγή σπερματοζωαρίου, η κρυσυντήρηση εμβρύων και σπέρματος, η υποβοηθούμενη εκκόλαψη και η προεμφυτευτική γενετική διάγνωση.

7. Γενικούς περιορισμούς κατά την εφαρμογή μεθόδων ΙΥΑ, οι οποίοι αφορούν κυρίως την απαγόρευση:
 - α. της επιμιξίας γενετικού υλικού δύο ατόμων του ίδιου φύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της ΙΥΑ,
 - β. της εκ των προτέρων δημιουργίας εμβρύου *in vitro*, χωρίς την ύπαρξη ζευγαριού αποδέκτη, με τη χρήση γαμετών από δύο δότες, με σκοπό τη διάθεσή τους σε υπογόνιμα ζευγάρια,
 - γ. της τοποθέτησης ζωικών γαμετών ή ζωικών εμβρύων σε γυναίκα,
 - δ. της διαφοροποίησης της γενετικής δομής κυττάρου, όταν αυτό αποτελεί μέρος εμβρύου, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό αποσκοπεί στην ανίχνευση σοβαρής γενετικής νόσου,
 - ε. της δημιουργίας εμβρύου για σκοπούς έρευνας, καθώς και της κλωνοποίησης για αναπαραγωγικούς ή θεραπευτικούς σκοπούς και
 - στ. της επιλογής φύλου, εκτός αν αυτή γίνεται για να αποφευχθεί σοβαρή νόσος που συνδέεται με το φύλο, νοουμένου ότι εκδίδεται σχετική γραπτή έγκριση του συμβουλίου.
8. Τη δυνατότητα διενέργειας έρευνας σε γαμέτες, νοουμένου ότι έχει εξασφαλιστεί η έγκριση ερευνητικού πρωτοκόλλου για τη συγκεκριμένη έρευνα από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής.
9. Οι μέθοδοι της ΙΥΑ εφαρμόζονται σε ενήλικα πρόσωπα μέχρι την ηλικία της

φυσικής ικανότητας αναπαραγωγής του υποβοηθούμενου προσώπου. Ως τέτοια ηλικία ορίζεται για την υποβοηθούμενη γυναίκα το 50^ο έτος της ηλικίας, ενώ για τον άνδρα δεν τίθεται τέτοιο όριο ηλικίας. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα παραχώρησης εξαιρέσης και επέκτασης του ορίου αυτού από το συμβούλιο, κατόπιν σχετικής αίτησης των ενδιαφερομένων.

10. Τον αριθμό των εμβρύων που επιτρέπεται να μεταφέρονται στην ενδομήτρια κοιλότητα, σε περίπτωση εξωσωματικής γονιμοποίησης, που είναι έως δύο έμβρυα μέχρι τη συμπλήρωση του 38^{ου} έτους της ηλικίας της γυναίκας και έως τρία έμβρυα σε γυναίκες ηλικίας από 39 μέχρι και 50 ετών, καθώς και τη δυνατότητα διαφοροποίησης των εν λόγω ορίων ηλικίας και του αριθμού των μεταφερόμενων εμβρύων με διάταγμα του Υπουργού Υγείας, κατόπιν εισήγησης του συμβουλίου.
11. Τις προϋποθέσεις και τη χρονική διάρκεια για την κρυοσυντήρηση γενετικού υλικού ενήλικων και ανήλικων προσώπων.
12. Το ζευγάρι που προσφεύγει σε ΙΥΑ δηλώνει ενυπόγραφα στον ιατρό ή τον υπεύθυνο της ΜΙΥΑ, πριν από την έναρξη της σχετικής διαδικασίας, κατά πόσο επιθυμεί τα κρυοσυντηρημένα έμβρυα τα οποία δε θα χρησιμοποιήσει για τεκνοποίηση να διατεθούν χωρίς αντάλλαγμα σε άλλα πρόσωπα, να καταστραφούν ή να διατεθούν για έρευνα, εφόσον υπάρχει εγκεκριμένο ερευνητικό πρωτόκολλο από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής. Σε περίπτωση ασυμφωνίας του ζευγαριού, το συμβούλιο αναλαμβάνει με απόφασή του τη διαχείριση των εμβρύων και, σε περίπτωση που τέτοια ασυμφωνία διαρκεί πέραν των δύο ετών, το συμβούλιο αποφασίζει τη διάθεση των εμβρύων σε άλλα πρόσωπα ή τη διάθεσή τους για έρευνα ή την καταστροφή τους.
13. Η ταυτότητα του δότη ή του ζευγαριού που έχει προσφέρει τους γαμέτες ή τα

έμβρυα, δε γνωστοποιείται στο ζευγάρι που επιθυμεί να αποκτήσει τέκνο και, αντίστροφα, η ταυτότητα του τέκνου, καθώς και των γονέων του δε γνωστοποιείται στους δότες γαμετών ή εμβρύων. Απαγορεύεται η αγορά γαμετών και εμβρύων από δότη, καθώς και η διάθεση και η χρήση τους με αμοιβή, αλλά δε συνιστά αμοιβή η καταβολή των δαπανών που είναι απαραίτητες για τη λήψη και την κρυσσυντήρηση των γαμετών, όπως είναι οι ιατρικές, οι εργαστηριακές και οι νοσηλευτικές δαπάνες πριν, κατά και μετά τη λήψη των γαμετών, τα έξοδα της μετακίνησης, της διαμονής και της διατροφής του δότη, καθώς και κάθε απώλεια εσόδων του δότη εξαιτίας της αποχής του από την εργασία του.

Ο δότης σπέρματος πρέπει να μην έχει συμπληρώσει το 45^ο έτος της ηλικίας του και η δότρια ωαρίων πρέπει να μην έχει συμπληρώσει το 35^ο έτος της ηλικίας της. Σημειώνεται ότι η διάθεση γαμετών δύναται να ανακαλείται ελεύθερα πριν από τη χρησιμοποίησή τους.

14. Τον ορισμό του όρου “παρένθετη μητρότητα”, η οποία επιτρέπεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, η μεταφορά στο σώμα άλλης γυναίκας εμβρύων ξένων προς την ίδια επιτρέπεται μόνο ύστερα από την έκδοση σχετικού διατάγματος δικαστηρίου και αφού προηγηθεί η εξασφάλιση σχετικής έγκρισης από το συμβούλιο, καθώς και η σύναψη γραπτής και χωρίς αντάλλαγμα συμφωνίας μεταξύ του ζευγαριού που επιδιώκει να αποκτήσει τέκνο και της γυναίκας που θα το κυοφορήσει και του συζύγου της, στην περίπτωση που αυτή είναι έγγαμη.

Ειδικότερα, το συμβούλιο εγκρίνει την αίτηση του ζευγαριού για παρένθετη μητρότητα, αφού ικανοποιηθεί μεταξύ άλλων ότι:

- α. υπάρχει επαρκής απόδειξη ότι η γυναίκα είναι ιατρικώς αδύνατο να

κυοφορήσει,

- β. τόσο η γυναίκα που επιθυμεί το παιδί όσο και εκείνη που προτίθεται να το κυοφορήσει έχουν τη μόνιμη κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία και
- γ. η γυναίκα που πρόκειται να κυοφορήσει και το ζευγάρι που επιδιώκει να αποκτήσει παιδί έχουν τύχει ψυχολογικής αξιολόγησης από ειδικό συνεργάτη της ΜΙΥΑ, ο οποίος συντάσσει σχετική έκθεση την οποία το συμβούλιο λαμβάνει υπόψη κατά την έκδοση της απόφασής του.

Στη γραπτή συμφωνία μεταξύ παρένθετης μητέρας και ζευγαριού θα προνοούνται υποχρεωτικά συγκεκριμένοι όροι που καθορίζονται στο νομοσχέδιο, όπως ο όρος ότι η παρένθετη μητέρα δεν είναι ο γονέας του παιδιού, ότι το ζευγάρι που υπέγραψε τη συμφωνία είναι οι γονείς του παιδιού και ότι με τη γέννηση του παιδιού η παρένθετη μητέρα το παραδίδει στο ζευγάρι.

Προσβολή της μητρότητας ασκείται μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τον τοκετό είτε από την τεκμαιρόμενη μητέρα είτε από την κυοφόρο γυναίκα, μόνο εφόσον αποδειχθεί ότι το τέκνο κατάγεται βιολογικά από την τελευταία.

Απαγορεύεται η διαπραγμάτευση συμφωνιών παρένθετης μητρότητας σε εμπορική βάση, καθώς και η διαφήμιση της παρένθετης μητρότητας με οποιοδήποτε τρόπο.

15. Τη λειτουργία ενός συστήματος επιθεώρησης και ελέγχου της εφαρμογής των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου, στα πλαίσια του οποίου ο Υπουργός Υγείας ορίζει αρχιεπιθεωρητή και επιθεωρητές οι οποίοι υπό την καθοδήγηση του συμβουλίου επιθεωρούν τις ΜΙΥΑ και ελέγχουν την τήρηση των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων κανονισμών.

Επίσης, καθορίζονται τα καθήκοντα και οι εξουσίες των επιθεωρητών.

16. Τα μέτρα που δυνατόν να λαμβάνονται, σε περίπτωση που το συμβούλιο διαπιστώνει μη συμμόρφωση της ΜΙΥΑ προς οποιαδήποτε πρόνοια του προτεινόμενου νόμου. Το συμβούλιο επιδίδει στον ιατρικό διευθυντή της μονάδας ειδοποίηση στην οποία επισημαίνει την παράβαση και τον καλεί σε συμμόρφωση μέσα σε χρονικό διάστημα που καθορίζεται στην ειδοποίηση. Περαιτέρω, ο αρχιεπιθεωρητής ή ο επιθεωρητής δύναται, μετά από έγκριση του συμβουλίου και της αρμόδιας αρχής, να επιβάλει σε ΜΙΥΑ το μέτρο της αναστολής της διεξαγωγής μεθόδων ΙΥΑ ή της χρήσης ανθρώπινου παραγωγικού ιστού, γαμέτη και εμβρύου ή γενετικού υλικού ή/και να προχωρήσει στην κατακράτηση ανθρώπινου παραγωγικού ιστού, γαμέτη ή εμβρύου ή γενετικού υλικού ή σχετικών με αυτά πληροφοριών. Επιπρόσθετα, η αρμόδια αρχή δύναται να αιτηθεί σε δικαστήριο την έκδοση διατάγματος για τη δήμευση οποιουδήποτε ανθρώπινου αναπαραγωγικού ιστού, γαμέτη ή εμβρύου για το λόγο ότι αυτά δεν έτυχαν μεταχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου. Το δικαστήριο εκδίδει διάταγμα δήμευσης, αφού ικανοποιηθεί ότι πραγματικά υπήρξε παραβίαση ή μη συμμόρφωση προς ειδοποίηση αναστολής ή απόσυρσης και δύναται στη συνέχεια να διατάξει την καταστροφή δημευθέντων αναπαραγωγικών ιστών ή γαμετών. Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε πρόνοια για τη διαχείριση των δημευθέντων εμβρύων.
17. Την επιβολή αυστηρών ποινικών κυρώσεων σε πρόσωπα και ΜΙΥΑ που παραβιάζουν τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου. Τα ποινικά αδικήματα προβλέπονται στο Μέρος Χ του νομοσχεδίου και ρυθμίζονται περιπτωσιολογικά, ανάλογα με την πρόνοια του νομοσχεδίου η οποία παραβιάζεται σε κάθε περίπτωση. Η υψηλότερη ποινή που είναι δυνατόν να

επιβληθεί για συγκεκριμένες παραβιάσεις ανέρχεται στα δέκα χρόνια φυλάκισης ή και σε χρηματική ποινή μέχρι €350.000.

18. Την επιβολή από το συμβούλιο σε πρόσωπα και ΜΙΥΑ που παραβιάζουν τις πρόνοιες του νόμου αυστηρών διοικητικών προστίμων, που σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται στις €400.000.
19. Την υποχρέωση των υφιστάμενων μονάδων που εφαρμόζουν μεθόδους ΙΥΑ να υποβάλουν μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου αίτηση στο συμβούλιο, για να εξασφαλίσουν άδεια λειτουργίας ως ΜΙΥΑ.

Κατά το πρώτο στάδιο της μελέτης του νομοσχεδίου, κατατέθηκαν στην επιτροπή οι απόψεις, παρατηρήσεις και εισηγήσεις των ενδιαφερόμενων φορέων που παρευρέθηκαν στις σχετικές συνεδρίες της, οι οποίες παρατίθενται συνοπτικά.

Ο πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου συμφώνησε με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, αναφέροντας ταυτόχρονα ότι προηγήθηκε εκτεταμένη διαβούλευση του Υπουργείου Υγείας με τους ενδιαφερόμενους φορείς και ότι στα πλείστα σημεία υπήρξε συμφωνία όλων των μερών.

Ο εκπρόσωπος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου επανέλαβε τις πάγιες θέσεις της Εκκλησίας της Κύπρου για το θέμα της ΙΥΑ, οι οποίες είχαν εκφραστεί και κατά τη συζήτηση της υπό αναφορά πρότασης νόμου και του προγενέστερου νομοσχεδίου και οι οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Η χρήση από το ζευγάρι γενετικού υλικού τρίτου προσώπου θα αποτελούσε εισαγωγή του προσώπου αυτού στη σχέση του ζευγαριού και θα ισοδυναμούσε με μοιχεία, η οποία, όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τις αρχές της Αγίας Γραφής, δεν είναι επιτρεπτή.

2. Η χρήση της παρένθετης μητέρας επίσης συνιστά μοιχεία, καθώς η παρένθετη μητέρα είναι τρίτο προς το ζευγάρι πρόσωπο το οποίο επεμβαίνει στη σχέση του ζευγαριού. Συναφώς, επισημάνθηκε ο κίνδυνος συναισθηματικού δεσίματος της παρένθετης μητέρας με το κυοφορούμενο παιδί, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα την άρνηση της παρένθετης μητέρας να το παραδώσει στους πραγματικούς γονείς.
3. Η δημιουργία περισσότερων εμβρύων απ' όσα θα εμφυτευθούν στη μήτρα της μητέρας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή για το λόγο ότι η καταστροφή τυχόν πλεονασμάτων ισοδυναμεί με φόνο.
4. Η διεξαγωγή πειραμάτων ή έρευνας σε έμβρυα δεν είναι αποδεκτή, επειδή παραβιάζει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η οποία πρέπει να τυγχάνει σεβασμού σε κάθε στάδιο της ανθρώπινης ζωής.
5. Η χρησιμοποίηση από τη σύζυγο κρυοσυντηρημένου σπέρματος του συζύγου της που έχει πεθάνει δε θα έπρεπε να επιτρέπεται, καθώς με βάση τα χριστιανικά θέσμια το τέκνο δεν είναι μόνο καρπός της αγάπης των γονέων του, αλλά πρέπει και να απολαμβάνει αυτή την αγάπη.
6. Η εφαρμογή μεθόδων ΙΥΑ σε μη παντρεμένα με χριστιανικό γάμο ζευγάρια είναι ανεπίτρεπτη.

Οι εκπρόσωποι της Εταιρείας Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Ανθρώπινης Αναπαραγωγής, παρ' όλο που συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, διαφώνησαν με επιμέρους πρόνοιές του και κατέθεσαν στην επιτροπή συγκεκριμένες εισηγήσεις για τροποποίηση των εν λόγω προνοιών. Οι διαφωνίες της εταιρείας αφορούσαν κυρίως τα ακόλουθα:

1. Την ερμηνεία του όρου “ζευγάρι”, η οποία, όπως προτείνεται στο νομοσχέδιο, είναι περιοριστική και στερεί από μη παντρεμένα ζευγάρια το δικαίωμα

πρόσβασης σε μεθόδους ΙΥΑ για απόκτηση τέκνου. Η εταιρεία εισηγήθηκε τροποποίηση του ορισμού αυτού, έτσι ώστε να σημαίνει άνδρα και γυναίκα που συμβιώνουν αρμονικά.

2. Τον καθορισμό από το συμβούλιο του μέγιστου αριθμού κύκλων θεραπείας, καθώς η εταιρεία θεωρεί ότι το κατάλληλο πρόσωπο να κρίνει αρμοδίως το μέγιστο αριθμό κύκλων θεραπείας για κάθε περίπτωση είναι ο θεράπων γιατρός, ο οποίος θα φροντίζει να μη θέτει σε κίνδυνο ή να προκαλεί οποιαδήποτε βλάβη στην υγεία της ασθενούς.
3. Τον περιορισμό που τίθεται στην εφαρμογή της παρένθετης μητρότητας, σύμφωνα με τον οποίο τόσο η γυναίκα που επιθυμεί να αποκτήσει το παιδί όσο και εκείνη που προτίθεται να το κυοφορήσει απαιτείται να έχουν τη μόνιμη κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους στη Δημοκρατία. Όπως επεξήγησαν στην επιτροπή οι εκπρόσωποι της εταιρείας, η εν λόγω πρόνοια ισοδυναμεί με απαγόρευση του θεσμού της παρένθετης μητρότητας, αφού είναι γενικά παραδεκτό ότι οι Κυπρίες στην πράξη δεν αναλαμβάνουν το ρόλο της παρένθετης μητέρας.
4. Την απαγόρευση της διαφήμισης της παρένθετης μητρότητας, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες η διαφήμιση της παρένθετης μητρότητας επιτρέπεται. Σύμφωνα με τους ιδίους, το θέμα της διαφήμισης ιατρικών υπηρεσιών ούτως ή άλλως ρυθμίζεται στον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας.
5. Την εισαγωγή χρονικών περιορισμών στην κρυοσυντήρηση γενετικού υλικού, επισημαίνοντας ότι η διάρκεια της κρυοσυντήρησης πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες των ατόμων που καταθέτουν το γενετικό υλικό προς συντήρηση. Η εταιρεία εισηγήθηκε εναλλακτικά τη

διαγραφή των προτεινόμενων χρονικών περιορισμών στην κρυοσυντήρηση γενετικού υλικού και την αντικατάστασή τους από το όριο της λήξης της αναπαραγωγικής ηλικίας του προσώπου.

6. Την απαγόρευση της επώνυμης δωρεάς γενετικού υλικού, καθώς η εν λόγω απαγόρευση αποκλείει τη δωρεά γενετικού υλικού από συγγενικά προς το ζευγάρι πρόσωπα. Οι εκπρόσωποι της εταιρείας επισήμαναν ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι επιτρεπτή η επώνυμη δωρεά κυρίως εντός της οικογένειας.
7. Τις προτεινόμενες στο νομοσχέδιο ποινές, τις οποίες θεωρούν υπερβολικές και εξοντωτικές και θα οδηγήσουν τους ιατρούς στην άσκηση αμυντικής ιατρικής.

Ο εκπρόσωπος του ΠΙΣ δήλωσε ότι υιοθετεί στην πλειοψηφία τους τις εισηγήσεις της Εταιρείας Ιατρικής Υποβοηθούμενης Ανθρώπινης Αναπαραγωγής και τόνισε ότι η εφαρμογή μεθόδων ΙΥΑ πρέπει να επιτρέπεται και σε ζευγάρια που συμβιώνουν ελεύθερα. Ο ίδιος επισήμανε επίσης ότι οι προτεινόμενες ποινές είναι υπερβολικές.

Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Κλινικών Εμβρυολόγων Κύπρου συμφώνησε με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και δήλωσε ότι το υπό εξέταση νομοσχέδιο είναι αποτέλεσμα συναίνεσης της πλειοψηφίας των εμπλεκόμενων μερών.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού ενημέρωσε την επιτροπή ότι όλες οι παρατηρήσεις/εισηγήσεις της επιτρόπου, που είχαν κατατεθεί από την ίδια σε σχέση με το προηγούμενο νομοσχέδιο του 2012, λήφθηκαν υπόψη και ενσωματώθηκαν στο παρόν νομοσχέδιο και ως εκ τούτου εξέφρασε τη συμφωνία της επιτρόπου με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Στη συνέχεια, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας προχώρησε σε κατ' άρθρο συζήτηση του νομοσχεδίου στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Στο στάδιο αυτό η επιτροπή επέφερε, με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, βελτιώσεις σε πρόνοιες του νομοσχεδίου που κρίθηκαν ασαφείς ή που έχρηζαν διευκρίνισης.

Επιπρόσθετα, η επιτροπή διαμόρφωσε τη σχετική πρόνοια του νομοσχεδίου που ρυθμίζει την απαγόρευση της διαφήμισης της παρένθετης μητρότητας, έτσι ώστε η απαγόρευση να καλύπτει, πέρα από τις εφημερίδες ή τα περιοδικά που κυκλοφορούν σε έντυπη μορφή, και τις εφημερίδες ή τα περιοδικά που κυκλοφορούν σε διαδικτυακή ή ηλεκτρονική μορφή.

Παράλληλα, η επιτροπή ζήτησε από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας διευκρίνιση της ερμηνείας του όρου “συνήθης διαμονή” για σκοπούς παρένθετης μητρότητας. Ανταποκρινόμενη στο αίτημα της επιτροπής, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας σε υπόμνημά της προς την επιτροπή, ημερομηνίας 1^{ης} Ιουλίου 2014, εισηγήθηκε την πλήρη διαγραφή του όρου “συνήθης διαμονή” και ως εκ τούτου τη διαμόρφωση της σχετικής πρόνοιας του νομοσχεδίου, έτσι ώστε η παρένθετη μητρότητα να επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση που τόσο η γυναίκα που επιθυμεί να αποκτήσει τέκνο όσο και εκείνη που θα το κυοφορήσει είναι μόνιμοι κάτοικοι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η εισήγηση αυτή δεν έγινε τελικά αποδεκτή από την επιτροπή, η οποία αντικατέστησε τον όρο “συνήθης διαμονή” με τον όρο “συνήθης νόμιμη διαμονή”.

Λόγω του σοβαρού προβληματισμού της επιτροπής για το θέμα της ερμηνείας του όρου “ζευγάρι” και της προβλεπόμενης στο νομοσχέδιο απαγόρευσης της εφαρμογής μεθόδων ΙΥΑ σε μη παντρεμένα ζευγάρια και σε μονήρεις γυναίκες, η

επιτροπή έκρινε σκόπιμο για το ζήτημα αυτό να ακούσει τις απόψεις της Επιτρόπου Διοικήσεως ως Εθνικής Ανεξάρτητης Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Στη συνεδρία της επιτροπής που πραγματοποιήθηκε για το σκοπό αυτό την 1^η Ιουλίου 2014 οι δύο επίτροποι διαφώνησαν με τις σχετικές με το ζήτημα αυτό πρόνοιες του νομοσχεδίου, αναφέροντας ότι είναι ανεπίτρεπτος ο αποκλεισμός των ζευγαριών που βρίσκονται σε ελεύθερη συμβίωση, καθώς και των μονήρων ατόμων από τις μεθόδους της ΙΥΑ.

Ειδικότερα, η Επίτροπος Διοικήσεως, ως Εθνική Ανεξάρτητη Αρχή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δήλωσε ενώπιον της επιτροπής ότι ο προτεινόμενος στο νομοσχέδιο ορισμός του όρου “ζευγάρι” αποκλείει αδικαιολόγητα από την ΙΥΑ ετερόφυλα ζευγάρια που βρίσκονται σε μακρόχρονες και σταθερές συμβιωτικές σχέσεις, καθώς και τις ανύπαντρες γυναίκες που επιθυμούν να αποκτήσουν παιδί με δότη και τόνισε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η παρεμπόδιση της πρόσβασης σε ιατρική φροντίδα που αποσκοπεί στην υποβοήθηση της απόκτησης παιδιού με μοναδικό κριτήριο την οικογενειακή κατάσταση των υποψήφιων γονέων και συγκεκριμένα την τέλεση γάμου δημιουργεί ανισότητες και αποτελεί απαγορευμένη διακριτική μεταχείριση λόγω οικογενειακής κατάστασης.
2. Οι νέες μορφές συμβίωσης και οικογένειας συνιστούν μια κοινωνική πραγματικότητα που δεν πρέπει να παραγνωρίζεται, αλλά αντίθετα επιτάσσει επαναπροσδιορισμό της παραδοσιακής έννοιας του γάμου. Η ίδια επισήμανε ότι ήδη αρκετές ευρωπαϊκές χώρες επιτρέπουν την εφαρμογή της ΙΥΑ σε τυπικές ή άτυπες συμβιωτικές σχέσεις, δίνοντας βαρύνουσα σημασία στη βούληση των εμπλεκόμενων να αναγνωριστούν ως γονείς του παιδιού που θα γεννηθεί, αναφέροντας επίσης ότι πολλές από τις χώρες αυτές έχουν περιλάβει

στις σχετικές ρυθμίσεις τους και τα ομόφυλα ζευγάρια υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Συναφώς, η Επίτροπος Διοικήσεως με επιστολή της ημερομηνίας 2 Ιουλίου 2014 πρότεινε στην επιτροπή την υιοθέτηση νέου ορισμού για τον όρο “ζευγάρι”, ώστε να καλύπτει και τα μη παντρεμένα ζευγάρια που διατηρούν σταθερή και μόνιμη σχέση, καθώς και την επέκταση της εφαρμογής των προνοιών του νομοσχεδίου και στα μονήρη άτομα, τα οποία με την τήρηση συγκεκριμένης διαδικασίας και υπό προϋποθέσεις θα δικαιούνται να υποβάλλονται σε μεθόδους ΙΥΑ.

Η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού συμφώνησε με τις θέσεις της Επιτρόπου Διοικήσεως και ενημέρωσε περαιτέρω την επιτροπή ότι οι διεθνείς πράξεις, συμπεριλαμβανομένης και της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, προσεγγίζουν με μια διευρυμένη αντίληψη τον όρο “οικογένεια”, ούτως ώστε αυτός να καλύπτει κάθε είδους κοινωνικά αποδεκτή οικογενειακή δομή.

Η ίδια επισήμανε ότι η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναγνωρίζει μεν την οικογένεια ως τη θεμελιώδη ομάδα στην κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της και ειδικότερα των παιδιών, ωστόσο δεν περιέχει οποιαδήποτε αναφορά στο γάμο ως συστατικό στοιχείο για τον ορισμό της οικογένειας και σε καμιά περίπτωση δεν καθορίζει ότι το συμφέρον του παιδιού εξυπηρετείται ή/και διασφαλίζεται καλύτερα από το συγκεκριμένο τύπο οικογένειας. Σύμφωνα με την επίτροπο, η αξιολόγηση του συμφέροντος του παιδιού αφορά μια εξαιρετικά εξατομικευμένη διαδικασία, η οποία δεν είναι δυνατό να προσεγγίζεται στη βάση γενικευμένων παραδοχών ότι ο ένας τύπος οικογένειας εξυπηρετεί το συμφέρον του παιδιού, ενώ ο άλλος τύπος δεν το εξυπηρετεί.

Πέραν των πιο πάνω εγερθέντων ζητημάτων, στα πλαίσια της κατ’ άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου η επιτροπή διαπίστωσε περαιτέρω ότι οι πρόνοιες του

νομοσχεδίου που αφορούν τις ποινές και τα διοικητικά πρόστιμα έχρηζαν βελτίωσης, αφού τα προτεινόμενα διοικητικά πρόστιμα ήταν υψηλότερα από τις προτεινόμενες χρηματικές ποινές, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις οι προτεινόμενες ποινές ήταν δυσανάλογες προς τη σοβαρότητα του αδικήματος. Ως εκ τούτου, η επιτροπή ζήτησε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας να επανεξετάσουν τις σχετικές ρυθμίσεις του νομοσχεδίου και να υποβάλουν αναθεωρημένο κείμενο. Στις 12 Φεβρουαρίου 2015 η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας απέστειλε στην επιτροπή διαμορφωμένο κείμενο με ενσωματωμένες τροποποιήσεις σε σχέση με τις ποινές και τα διοικητικά πρόστιμα, τις οποίες η επιτροπή ακολούθως συζήτησε σε συνεδρία της στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και διαφοροποίησε μερικώς με τη σύμφωνη γνώμη των πιο πάνω εκπροσώπων.

Στις συνεδρίες που ακολούθησαν η επιτροπή, αφού μελέτησε όλες τις θέσεις που κατατέθηκαν ενώπιόν της, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων της Επιτρόπου Διοικήσεως ως Εθνικής Ανεξάρτητης Αρχής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού και αφού έλαβε υπόψη τις επικρατούσες στην κυπριακή κοινωνία αντιλήψεις για το θεσμό της οικογένειας, αποφάσισε την επέκταση της εφαρμογής των μεθόδων ΙΥΑ και σε εκτός γάμου ζευγάρια που διατηρούν σταθερή και μόνιμη σχέση, καθώς και σε μονήρη άτομα υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις και στη βάση αυτής της απόφασης διαμορφώθηκε ανάλογα το κείμενο του νομοσχεδίου. Σημειώνεται ότι για σκοπούς παρένθετης μητρότητας η επιτροπή διατήρησε τη σχετική πρόνοια του νομοσχεδίου που απαιτεί το ζευγάρι που επιδιώκει την απόκτηση τέκνου μέσω παρένθετης μητρότητας να έχει τελέσει γάμο.

Στο τελικό στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου η επιτροπή αποφάσισε την περαιτέρω τροποποίηση του κειμένου του ως ακολούθως:

1. Διέγραψε τη σχετική πρόνοια του νομοσχεδίου που προβλέπει ότι το συμβούλιο αποφασίζει για το μέγιστο αριθμό τέκνων που μπορεί να γεννηθούν από γαμέτες του ίδιου δότη και εισήγαγε νέα πρόνοια στο νομοσχέδιο που ορίζει ότι στην περίπτωση της δωρεάς γαμετών ο δότης μπορεί να δωρίσει γαμέτες μόνο μία φορά και για χρήση από μία μόνο οικογένεια. Η επιτροπή έκρινε ότι λόγω του μεγέθους της Κύπρου επιβαλλόταν αυστηρός περιορισμός στη δωρεά γαμετών από τον ίδιο δότη.
2. Απάλειψε τη σχετική πρόνοια του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται με διάταγμα του Υπουργού Υγείας η διαφοροποίηση των ορίων ηλικίας της γυναίκας και του αριθμού των εμβρύων που τοποθετούνται στην ενδομήτρια κοιλότητα για σκοπούς ΙΥΑ. Η επιτροπή έκρινε ότι τα πιο πάνω ζητήματα είναι σημαντικά και δεν ενδείκνυται να τροποποιούνται με υπουργικό διάταγμα.
3. Βελτίωσε τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που ρυθμίζουν την παρένθετη μητρότητα, έτσι ώστε να προκύπτει ξεκάθαρα από τον προτεινόμενο νόμο ότι η παρένθετη μητέρα δεν είναι γονέας του παιδιού και ότι το ζευγάρι που επιδιώκει την απόκτηση του τέκνου είναι οι γονείς του παιδιού με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που η ιδιότητα αυτή συνεπάγεται. Ταυτόχρονα, η επιτροπή αποφάσισε να θεωρείται ποινικό αδίκημα η άρνηση προσώπου που απέκτησε τέκνο μέσω παρένθετης μητρότητας να παραλάβει το τέκνο ή η εγκατάλειψή του για οποιοδήποτε λόγο. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω βελτιώσεις επήλθαν στο κείμενο του νομοσχεδίου έπειτα από σχετικές επισημάνσεις του εισηγητή της

πρότασης νόμου κ. Σωτήρη Σαμψών για ελλείψεις στις σχετικές πρόνοιες του νομοσχεδίου.

4. Απάλειψε πρόνοια του νομοσχεδίου που εμπίπτει στη ρύθμιση των τρόπων διαχείρισης πλεοναζόντων εμβρύων και η οποία επιτρέπει στο ζευγάρι ή στο συμβούλιο σε περίπτωση ασυμφωνίας του ζευγαριού να διαθέσει τα έμβρυα σε άλλο ζευγάρι χωρίς αντάλλαγμα. Η επιτροπή έκρινε ότι δε θα ήταν ορθό λόγω του μικρού μεγέθους της Κύπρου να επιτρέπεται η διάθεση εμβρύου που δημιουργήθηκε από ένα ζευγάρι στα πλαίσια εφαρμογής μεθόδων ΙΥΑ σε άλλο ζευγάρι.
5. Βελτίωσε τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που ρυθμίζουν τη δήμευση αναπαραγωγικού ιστού, γαμέτη ή εμβρύου, στις οποίες είχε διαπιστωθεί κενό ως προς τον τρόπο διαχείρισης δημευθέντων εμβρύων. Ειδικότερα, η επιτροπή αποφάσισε την εισαγωγή πρόνοιας που προβλέπει ότι το συμβούλιο αποφασίζει για τον τρόπο διάθεσης των εμβρύων που έχουν δημευθεί και ότι σε καμιά περίπτωση το συμβούλιο δεν μπορεί να αποφασίζει τη διάθεση δημευθέντων εμβρύων σε άλλα υπογόνιμα ζευγάρια ή μονήρη άτομα.

Ο εισηγητής της πρότασης νόμου, αφού εξέφρασε τη συμφωνία του με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, δήλωσε ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου όπως αυτό έχει διαμορφωθεί καλύπτουν το αντικείμενο της δικής του πρότασης και ως εκ τούτου ο ίδιος δήλωσε ότι αποσύρει την υπό αναφορά πρόταση νόμου, αφού ο σκοπός για τον οποίο κατατέθηκε έχει εξυπηρετηθεί.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του πρόεδρου και των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και

του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου όπως αυτό διαμορφώθηκε στη βάση των πιο πάνω και γι' αυτό εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

28 Απριλίου 2015